

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **PROTECO nářadí s.r.o.**, se sídlem Praha – Smíchov, Radlická 2487/99, zastoupený JUDr. Miroslavem Nyplem, advokátem, se sídlem Hradec Králové, Dukelská 15, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Jihlava, Masarykovo náměstí 5, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podanou žalobou brojí proti vyznačení právní moci na doložce právní moci rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (dále jen „žalovaný“) ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU, o změně rozhodnutí o udělení licence č. 111221998.

V žalobě namítá, že toto rozhodnutí mu bylo doručeno do datové schránky dne 28.2.2012. Téhož dne zaslal žalobce žalovanému email, jehož přílohou bylo jednatelem podepsané vzdání se rozkladu proti předmětnému rozhodnutí. Stejný dokument byl následně odeslán poštou v nejbližší možný pracovní den pošty, tj. ve středu 2.1.2013. Dne 8.1.2014 požádal žalobce o zaslání předmětného rozhodnutí o udělení licence s vyznačenou doložkou právní moci a obdržel je dne 17.1.2014. V doložce je uvedeno datum nabytí právní moci 3.1.2013. Ze sdělení žalovaného k podnětu k opravě doložky právní moci vyplynulo, že důvodem odmítnutí opravy data právní moci je skutečnost, že vzdání se práva rozkladu bylo žalovanému doručeno až dne 3.1.2013. Žalobce dále argumentuje tím, že dne 28.12.2012 zaslal na emailovou adresu jana.jakubcova@eru.cz dvě podání s textem vzdání se rozkladu. Je velmi nepravděpodobné, že ani jeden z těchto emailů by nebyl doručen. Žalobce si

potvrdil svůj postup u jednatele společnosti AMComputers s.r.o., který je správcem počítačové sítě a zajišťoval v rozhodné době emailové služby pro žalobce. Dle výpisu (LOG) z firemního serveru lze vyčíst příjemce, odesílatele a předměty jednotlivých zpráv. Žalobce proto navrhuje jako důkaz k prokázání podání vzdání se práva rozkladu emailem výslech jednatele AMComputers s.r.o. Martina Vindušky a výpis (LOG) z firemního mailserveru. S ohledem na uvedené žalobce navrhuje, aby soud určil, že provedený zásah byl nezákonný, dále aby zakázal žalovanému pokračovat v porušování žalobcova práva a aby přikázal žalovanému opravit doložku právní moci na předmětném rozhodnutí tak, že předmětné rozhodnutí nabylo právní moci dne 28.12.2012.

Žalovaný ve svém vyjádření zdůraznil, že není sporu o tom, že žalobce učinil úkon vzdání se práva na podání rozkladu dne 3.1.2013 písemným podáním. V případě tvrzeného emailového podání ze dne 28.12.2013 však vůbec nebylo prokázáno, že by žalovanému bylo doručeno. Podání žalobce ze dne 3.1.2013 vůbec neodkazuje na předchozí podání, které mělo potvrzovat. V této souvislosti odkázal žalovaný na nález Ústavního soudu sp. zn. III. US 329/2000, v němž Ústavní soud uvedl, že faxové podání lze z hlediska jeho včasnosti prokázat různými způsoby, nicméně zároveň konstatoval, že nesvědčí o náležité obezřetnosti, pokud originál podání vůbec neodkazuje na předchozí podání učiněné faxem.

Předtím, než se soud mohl zabývat otázkami důvodnosti žaloby, zabýval se otázkou přípustnosti a včasnosti žaloby.

Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 84 odst. 1 s.ř.s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.

Podle § 85 s.ř.s. žaloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

Z obsahu podané žaloby je zřejmé, že žalobce považuje za nezákonný zásah nesprávné vyznačení data právní moci na rozhodnutí o změně rozhodnutí o licenci žalobce č. 111221998 (rozhodnutí žalovaného ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU), kterým došlo k rozšíření počtu provozoven.

Podle § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), nestanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání.

Podle § 73 odst. 2 správního řádu je pravomocné rozhodnutí závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány; ustanovení § 76 odst. 3 věty poslední tím není dotčeno. Pro jiné osoby je pravomocné rozhodnutí závazné v případech

stanovených zákonem v rozsahu v něm uvedeném. Pravomocné rozhodnutí o osobním stavu je závazné pro každého. Jestliže je pro práva a povinnosti účastníků určující právo k movité nebo nemovité věci, je pravomocné rozhodnutí závazné i pro právní nástupce účastníků.

Podle § 9 odst. 5 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 458/2000 Sb.“), v případě rozšíření počtu provozoven, změny technických parametrů stávajících provozoven nebo změny rozsahu vymezeného území je držitel licence oprávněn zahájit výkon licencované činnosti v těchto provozovnách nebo na vymezeném území dnem právní moci rozhodnutí o změně rozhodnutí o udělení licence.

Nabytím právní moci rozhodnutí žalovaného ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU, tedy nepochybně vzniklo oprávnění žalobce provozovat licencovanou činnost; žalobce proto je oprávněn bránit se proti nesprávně vyznačenému datu právní moci v doložce právní moci.

Podle § 75 odst. 1 správního řádu správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, vyznačí na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc nebo vykonatelnost rozhodnutí. Zároveň vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení.

Podle § 75 odst. 2 správního řádu na požádání účastníka opatří správní orgán prvního stupně doložkou právní moci nebo vykonatelnosti stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen. Na požádání účastníka se vyhotoví stejnopis výroku spolu s vyznačením doložky právní moci nebo vykonatelnosti.

Podle § 75 odst. 3 správního řádu, jestliže dojde k chybnému vyznačení nebo pozbude-li rozhodnutí právní moci nebo vykonatelnosti, správní orgán to sdělí těm osobám, jimž údajně uvedené v odstavci 1 vyznačil, a učiní o tom oznámení veřejnou vyhláškou.

Vyznačení doložky právní moci není rozhodnutím, ale tzv. jiným úkonem správního orgánu. Jedná se o úkon, který správní orgán provádí z úřední povinnosti postupem upraveným v § 75 správního řádu. Tímto úkonem správní orgán osvědčuje datum nastalé právní moci; ve smyslu § 9 odst. 5 zákona č. 458/2000 Sb., doložka právní moci na rozhodnutí o licenci pak osvědčuje vůči třetím osobám počátek oprávnění podnikání v licencované oblasti. Vyznačení doložky právní moci se tak dotýká práva žalobce konkrétním způsobem podnikat a zprostředkovaně i práva vlastnického. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 10. 2013, č.j. 4 As 72/2013 – 42, licence jsou předpokladem pro výkon práva na podnikání stěžovatele ve smyslu čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, respektive s jejich existencí je spojeno právo stěžovatele na příspěvky dle zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, které jsou jakožto součást vlastnictví chráněny čl. 11 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Senát rozhodující tuto věc si je vědom odlišného právního názoru zaujatého v rozhodnutí ze dne 24.1.2014 ve věci sp.zn. 30A 97/2013, v němž soud vyslovil, že

„...se jedná o součást postupu v rámci konkrétního řízení (soudního či správního), s nímž vyznačování doložky právní moci bezprostředně souvisí a navazuje na výkon rozhodovací činnosti jako takové. A poté, co je tato rozhodovací činnost – jedno zda soudu či správního orgánu – realizována v podobě písemného vyhotovení rozhodnutí, představuje podle citovaného rozsudku: „...opatření doložky právní moci završení celého rozhodovacího procesu.“ V praxi přitom panuje shoda, že žalovat na nezákonný zásah nelze jednotlivé úkony prováděné v rámci správního řízení, neboť zde náleží soudní ochrana v řízení o žalobě proti výslednému správnímu rozhodnutí. A za této situace je proto podle přesvědčení krajského soudu potřeba, aby byla soudní ochrana směřována primárně právě vůči vydanému rozhodnutí žalovaného, což se v nyní posuzovaném případě také stalo. Jinými slovy – žalobce měl možnost se bránit proti konkrétnímu správnímu rozhodnutí, s nímž je jím namítané vyznačení právní moci spjato; ...“.

Zdejší senát se s výše citovaným právním názorem neztotožňuje. V nyní projednávané věci bylo výsledkem správního řízení o žádosti žalobce vyhovující správní rozhodnutí. Z povahy věci proto nebyly dány žádné rozhodovací důvody správního rozhodnutí, pro které by žalobce měl napadat zákonnost rozhodnutí u správního orgánu druhého stupně či v navazujícím řízení u správního soudu. Svou vůli v tomto smyslu nadto žalobce vyjádřil podaným vzdáním se práva podat proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad. Není zde tedy žádného navazujícího přezkumného řízení.

Právním prostředkem ochrany, který správní soudnictví proti úkonu správního orgánu, který spočívá ve vyznačení data právní moci správního rozhodnutí na doložce právní moci poskytuje, je podle názoru senátu rozhodujícího v této právní věci žaloba ve smyslu § 82 an. s.ř.s., a nikoli žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 an. s.ř.s.

Z argumentace žalobce vyplynulo, že nezákonný zásah spatřuje žalobce v tom, že žalovaný neprávě posoudil a nesprávně vyznačil doložku právní moci rozhodnutí ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU.

Při jednání soud ze správního spisu zjistil, že žalovaný dne 28.12.2012 doručil žalobci do datové schránky rozhodnutí ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU. V tomto rozhodnutí je uvedeno u provozovny č. 2, 3 a 4 „oprávnění k provozování licencované činnosti v provozovně vzniká nabytím právní moci tohoto rozhodnutí“. Dále soud zjistil, že dne 7.1.2013 vyznačil pracovník žalovaného na rozhodnutí ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU, doložku právní moci s datem nabytí právní moci předmětného rozhodnutí „3.1.2013“. Dne 24.6.2013 podal žalobce žádost o změnu licence, kdy předmětem žádosti byla změna sídla držitele licence. O žádosti bylo rozhodnuto dne 3.7.2013 a rozhodnutí o změně licence č.j. 08749-3/2013-ERU bylo žalobci doručeno do datové schránky dne 8.7.2013. V tomto rozhodnutí je uvedeno u provozovny č. 2, 3 a 4 „Termín: zahájení 3.1.2013“. Součástí správního spisu je dále rozklad podaný žalobcem proti rozhodnutí o změně licence č.j. 08749-3/2013-ERU. V něm žalobce poukázal na nesprávné uvedení zahájení licencované činnosti, resp. nesprávné právní posouzení nabytí právní moci rozhodnutí ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU. Součástí správního spisu je také email

žalobce ze dne 3.5.2013, v němž je uvedeno „...opět připomínáme opravu data u licence č. 111221998 na den 28.12.2012...“.

Podle zdejšího soudu tedy bylo žalobci od 8.7.2013 známo, že oprávnění ke vzniku licencované činnosti vzniklo k datu 3.1.2013. Okamžik, kdy se žalobce dozvěděl datum právní moci rozhodnutí ze dne 20.12.2012, č.j. 16248-15/2012-ERU, proto nebyl den 17.1.2014, kdy mu byl doručen stejnopis správního rozhodnutí s vyznačenou doložkou právní moci. Na stejnopisu správního rozhodnutí se totiž doložka právní moci vyznačuje podle doložky právní moci na originálu správního rozhodnutí, kterou vyznačí z úřední povinnosti správní orgán postupem podle § 75 odst. 1 správního řádu.

Zdejší soud se s ohledem na uvedené dále zabýval tím, zda žaloba proti nezákonnému zásahu, která byla soudu doručena dne 17.3.2014, byla podána včas.

Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. je subjektivní lhůta k podání žaloby vázána na vědomost žalobce o nezákonném zásahu, tedy na okamžik, kdy se žalobce dozvěděl o tvrzeném nezákonném zásahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2014, č.j. 9 Aps 15/2013 – 59, dostupný na www.nssoud.cz).

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2014, čj. 8 Aps 1/2013-58, dostupného na www.nssoud.cz, ovšem dále vyplývá, že pokud jsou k dispozici právní prostředky nápravy ve smyslu § 85 s.ř.s., subjektivní lhůtu je třeba vztahovat k okamžiku marného uplynutí lhůty pro vyřízení takového prostředku nápravy.

Judikatura Nejvyššího správního soudu v této souvislosti vyložila základní hlediska pro posouzení toho, jaké prostředky ochrany poskytované právním řádem lze kvalifikovat jako „právní prostředek nápravy“ ve smyslu § 85 s.ř.s.

V rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č.j. 4 Aps 2/2010 – 44, publ. pod č. 2339/2011 Sb. NSS a na www.nssoud.cz, týkající se věci, v níž Nejvyšší správní soud posuzoval podmínky přípustnosti žaloby ve věci ochrany před nezákonným zásahem, tento soud vyslovil, že „...[s]právní soudnictví a ochrana v něm uskutečňovaná je postavena na principu subsidiarity. To znamená, že ochranu a provedení kontroly nejrozličnějších výstupů veřejné správy by měla primárně zabezpečovat sama veřejná správa. Teprve poté se lze obracet na soudy působící ve správním soudnictví. Princip subsidiarity nicméně vychází z existence prostředků nápravy, resp. jejich právního zakotvení a možnosti je uplatnit. Ustanovení § 5 s. ř. s. stanoví, že domáhat se ochrany práv ve správním soudnictví lze až po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Zvolený pojem „řádné opravné prostředky“ je třeba vzhledem k šíři správní činnosti, která je podrobena soudní kontrole, brát v širším významu. Je totiž zřejmé, že § 5 s. ř. s. je v tomto ohledu plně slučitelný s § 68 písm. a) s. ř. s. uplatňovaným v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Nicméně § 85 s. ř. s. jako podmínku přípustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nevyžaduje předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků, ale toliko nemožnost domáhat se ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky. V tomto případě je proto třeba zkoumat, zda právní úprava v tom kterém případě prostředky ochrany před nezákonným zásahem připouští či nikoliv...stížnost je pouhým podnětem pro správní orgán např. k provedení úkonů v rámci služebního dohledu ... a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho

stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony ...“ (srov. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 7. vyd. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 688). I podle názoru Nejvyššího správního soudu se stížnost svou povahou a právní úpravou blíží spíše dozorčímu prostředku, resp. je nástrojem, který k němu může vést. Ostatně tento závěr jenom potvrzuje dikce § 175 správního řádu. Stížnost má totiž podle něho být vyřízena do 60 dnů a byla-li shledána důvodnou, je správní orgán povinen bezodkladně učinit opatření k nápravě, o nichž vyrozumí stěžovatele, pokud o to požádal. O prošetření vyřízení stížnosti lze požádat nadřízený správní orgán. Procesně se u stížnosti postupuje podle části čtvrté správního řádu a výsledkem je sdělení (vyrozumění). Na vyřízení stížnosti tedy není právní nárok a samotné její vyřízení ještě samo o sobě neznamená odstranění závadného stavu. Navíc o výsledku šetření a přijatých opatření se stěžovatel vyrozumívá, jen pokud o to požádal. Takový postup proto neskýtá dostatečný prostor k poskytnutí ochrany či nápravy před nezákonným zásahem. Jednalo by se totiž spíše o formální, než faktický prostředek nápravy a ochrany.“

Podání stížnosti podle § 175 správního řádu není tedy podle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu podmínkou přípustnosti žaloby ve věci ochrany před nezákonným zásahem.

Neshledal-li Nejvyšší správní soud stížnost ve smyslu § 175 správního řádu pro nedostatečný ochranný a nápravný účel právním prostředkem nápravy, neodpovídá ze shodných důvodů požadavkům na takový prostředek ve smyslu § 85 s. ř. s. ani podnět k opravení doložky právní moci z úřední povinnosti ve smyslu § 75 odst. 3 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2013, č.j. 8 As 61/2012-53, dostupný na www.nssoud.cz, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud se účastník řízení domnívá, že doložka právní moci byla vyznačena chybně, může podat podnět k opravě této chyby postupem podle § 75 odst. 3 správního řádu). Podání podnětu k postupu podle § 75 odst. 3 správního řádu neposkytuje procesní záruky, které vyplývají např. z institutu stížnosti ve smyslu § 261 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, kde podrobná a jasná právní úprava, včetně příslušných lhůt, provedená daňovým řádem, posiluje ochranný a nápravný účel stížnosti v daňovém řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.9.2013, č.j. 9 Aps 2/2013 – 63, dostupný na www.nssoud.cz). V případě podnětu nemá účastník řízení nárok na aktivaci postupu správního orgánu ve smyslu § 75 odst. 3 správního řádu, jeho výsledkem je sdělení ve smyslu § 154 an správního řádu (viz Vedral, J., Správní řád, komentář, II. aktualizované a rozšířené vydání, RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, Praha, 2012, s. 653 a 1222).

Subjektivní dvouměsíční lhůta pro podání žaloby proto počala běžet nejpozději dne 8.7.2013, i když již komunikace žalobce s pracovníkem žalovaného ve formě emailu ze dne 3.5.2013 nasvědčuje tomu, že tato skutečnost mohla být žalobci známa i dříve. Žalobce podal žalobu až dne 17.3.2014, tedy opožděně.

Vzhledem k tomu se nemohl soud žalobou zabývat věcně, ale musel ji pro opožděnost odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s.ř.s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Vzhledem k tomu, že ve věci proběhlo jednání, soud nerozhodl o vrácení soudního poplatku ve smyslu § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který stanoví, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. dubna 2014

David Raus, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Dana Janků